

16 AFORISMER AV TACITUS

Hans Nyman, Anders Ohlsson 1994

-
- 1 Memoriam quoque ipsam cum voce perdissemus, si tam in nostra potestate esset oblivisci quam tacere. (Agricola 2)
  - 2 Omne ignotum pro magnifico est. (Agricola 30)
  - 3 Maior e longinquo reverentia. (Annales 1, 47)
  - 4 Auferre, trucidare, rapere falsis nominibus imperium atque, ubi solitudinem faciunt, pacem appellant. (Agricola 30)
  - 5 Pessimum inimicorum genus, laudantes. (Agricola 41)
  - 6 Proprium humani ingenii est odisse, quem laeseris. (Agricola 42)
  - 7 Ferme acerrima proximorum odia sunt. (Historiae 70)
  - 8 Sine ira et studio. (Annales 1, 1)
  - 9 Deorum iniuriae dis curae. (Annales 1, 73)
  - 10 Sanctius ... ac reverentius visum de actis deorum credere quam scire. (Germania 34)
  - 11 Nulli iactatius maerent quam qui maxime laetantur. (Annales 2, 77)
  - 12 Corruptissima re publica plurimae leges. (Annales 3, 27)
  - 13 Sed praefulgebant Cassius atque Brutus, eo ipso quod effigies eorum non visebantur. (Annales 3, 76)
  - 14 Etiam gloria ac virtus infensos habet, ut nimis ex propinquo diversa arguens. (Annales 4, 33)
  - 15 Cupido dominandi cunctis affectibus flagrantior est. (Annales 15, 53)
  - 16 Feminis lugere honestum est, viris meminisse. (Germania 27)

16 aforismer av Tacitus. (Översättning av Gerhard Bendz)

1 Vi skulle med yttrandefriheten ha förlorat också minnet, om det lika mycket stått i vår makt att glömma som att tiga.

2 Om allt okänt gör man sig stora föreställningar.

3 Respekten är större på avstånd.

4 Att stjäla, mörda och röva ger man det falska namnet välde och att lägga länder öde kallar man fred.

5 ... det värsta slaget av ovänner, de som berömma.

6 Det ligger i människans natur att hata den hon oförrättat.

7 Släkthat är nära nog det bittraste av alla hat.

8 Utan hat eller förkärlek. (Utan partitagande för eller emot.)

9 Brott mot gudarna är gudarnas sak.

10 Man har, när det gäller gudarnas gärningar, funnit det frommare och vördnadsfullare att tro än att veta.

11 Ingen sörjer mer demonstrativt än den som gläder sig mest.

12 Ju större rikets förfall, desto fler lagar.

13 Men framför alla lyste Cassius och Brutus just därigenom att deras bilder inte sågos till.

14 Även äran och dygden har fiender, eftersom den på alltför nära håll utgör en kritik av motsatsen.

15 Maktbegäret är starkast av alla lidelser.

16 Kvinnor anstår det att sörja, männen att minnas.

Liten bruksanvisning till Tacitusaförismerna.

Här räknas upp några av de epitet och karakteristiker som litteraturhistorierna brukar applicera på Tacitus som historiker och författare.

De kan möjligen vara till någon hjälp för läraren vid analysen av sentenserna, t.ex. att formulera frågor. Är tiden god och eleverna duktiga, kan de själva göra åtskilliga av nedanstående upptäckter.

Om tiden är mer begränsad kan eleverna få tillgång till nedanstående uppräknade och sedan försöka läsa in så mycket som möjligt av dessa typiskt taciteiska drag och egenskaper i de olika förismerna.

- a) Pessimism om den mänskliga naturen.
- b) "Inbördeskrig är de grymmaste av alla krig", dvs. människan är grymmast mot sina närmaste.
- c) Även onda människor har nog något som kan kallas samvete.
- d) Människan har en tendens att överdriva det okända.
- e) Den som analyserar människans psyke djupare finner uppenbara motsägelser.

- f) Tacitus är fiende till andligt förtryck.
- g) Tacitus avskyr hyckleri mer än något annat.
- h) Tacitus idealiserar de "ofördärvade naturfolken" på bekostnad av det korrumperade Rom.
- i) Människans maktlystnad är kanske hennes kraftigaste drift.

- j) Tacitus uttrycker sig ofta i verkningsfulla antiteser.
- k) Tacitus har ett långsökt ordval med många ovanliga ord.
- l) Uttrycket "Att lysa med sin frånvaro" brukar man föra tillbaka till Tacitus. Till vilken av de nämnda sentenserna i så fall?

- m) Vad tror du om Tacitus' känsla för religionen?
- n) Försök finna exempel på följande uttrycksformer och attityder bland sentenserna:
cynism, sarkasm, ironi, paradox, resignation